

Ìtàn Ìkòkò ti Ẹsẹ̀ Kẹ̀rìnlélógójì—Nọ́nbà Ẹ̀fà

Mọ̀kànlá

Jeff Pippenger

2026-04-02

Bí a ẹ̀ ní bẹ̀rẹ̀ sí í kẹ̀kọ̀ọ̀ ìtàn àṣírí nàà, a ọ̀ò wo àwọn ilà inú àti ilà ọ̀de ti àṣọ̀tẹ̀lẹ̀ tí a ti lóye nísinsinyí pé wọn bá ìtàn nàà mu láti àkókò òpin nínú ẹ̀sẹ̀ ogójì títí dé òfin Ojọ̀-Àìkú nínú ẹ̀sẹ̀ kọ̀kànlélógójì. Ìlā inú ti ìtàn àṣọ̀tẹ̀lẹ̀ nàà ni a fi àmì sí ní inú iwé Ìfihàn ní orí kọ̀kànlá àti ẹ̀sẹ̀ kọ̀kànlá. Ìlā ọ̀de nàà ni a fi àmì sí ní inú iwé Dániẹ̀lì ní orí kọ̀kànlá, ẹ̀sẹ̀ kọ̀kànlá. Ìlā ọ̀de Dániẹ̀lì 11—ẹ̀sẹ̀ kọ̀kànlá dé sínú ìtàn ní ọ̀dún 2014, àti ilà inú Ìfihàn 11—ẹ̀sẹ̀ kọ̀kànlá dé sínú ìtàn ní Ojọ̀ Kejilélógbòn, oṣù Kejilá, ọ̀dún 2023. Ìlā ọ̀de nàà dúró fún iwo Republikani ti ẹ̀ranko ayé, àti ilà inú nàà dúró fún iwo Pùròtẹ̀sítàntì ti ẹ̀ranko ayé.

Orílẹ̀-Èdè Amẹ́ríkà

Ìwé Ìfihàn dá orílẹ̀-èdè pàtàkì kan mò gégé bí kókó-ọ̀rọ̀ nípa àwọn ojọ̀ ikeyin. Orílẹ̀-èdè nàà ni ẹ̀ranko ilẹ̀ nàà, ẹ̀ni tí ní fi ipa mú gbogbo ayé láti jòsin ẹ̀ranko òkun Ìjopápá. Ìwé Ìfihàn dá orílẹ̀-èdè pàtàkì kan mò, àjọṣepò orílẹ̀-èdè mẹ̀wàá kan, àti Ìjọ̀ èké kan. Orílẹ̀-èdè nàà ni Orílẹ̀-Èdè Amẹ́ríkà, ẹ̀ranko ilẹ̀ ti orí kẹ̀tálá; Ìjọ̀ èké nàà ni ẹ̀ranko òkun ti orí kẹ̀tálá; àjọṣepò ọ̀ba mẹ̀wàá ibíbẹ̀lì ti iwà búburú sí ni Àjọ̀ Ìṣọ̀kan Àgbáyé. Àwọn agbára mètẹ̀tẹ̀ta wònyí, tí a sojú wọn gégé bí dragoni, ẹ̀ranko nàà, àti wòlì èké nínú Ìfihàn mẹ̀rìndínlógún, ni wọn ní darí ayé lọ sí Amágedónì.

A dá wọn mòọ̀kan nínú Dániẹ̀lì orí kọ̀kànlá, ẹ̀sẹ̀ ogójì sí ogójì-ún-ún mārùn-ún, níbi tí Ìjọ̀ èké fi dé òpin rẹ̀ láàárín àwọn òkun àti òkè mímọ̀ ológo nínú ẹ̀sẹ̀ ogójì-ún-ún mārùn-ún, èyí tí ó bá ipò ilẹ̀ tí Armagedoni ti Ìṣípáyá mu. Ẹ̀sẹ̀ ogójì bẹ̀rẹ̀ ní ọ̀dún 1798 nígbà tí ẹ̀ranko inú òkun nàà, èyíni ni Ìjọ̀ èké, gba Ìgbé olóro kan; Ìpín nàà sí parí pẹ̀lú ẹ̀ranko inú òkun nàà tí a jí dide, ẹ̀ni tí ó jẹ̀ aṣẹ̀wó Ìṣípáyá orí kẹ̀tálá, tí ó kú ní Ìgbà kejì, báyii ni Ìpín nàà ẹ̀ parí ní ibi kan nàà tí ó ti bẹ̀rẹ̀. Orílẹ̀-èdè pàtàkì jùlọ̀ nínú iwé Ìṣípáyá àti Dániẹ̀lì ni Orílẹ̀-èdè Amẹ́ríkà, ẹ̀ranko ilẹ̀-ayé nínú Ìṣípáyá orí kẹ̀tálá, orí Ìṣọ̀tẹ̀. Ẹ̀ranko ilẹ̀-ayé nàà pẹ̀lú ni wòlì èké nínú orí kẹ̀rìndínlógún ti Ìṣípáyá, àti nínú ẹ̀sẹ̀ ogójì ti Dániẹ̀lì orí kọ̀kànlá, ọ̀un ni àwọn kẹ̀kẹ̀-ogun, ọ̀kọ̀ ojú omi, àti àwọn ẹ̀lẹ̀sin.

Òtítọ̀ Àbò Kì Í Ẹ̀ Ọ̀títọ̀ Rára

Orílẹ̀-èdè tí ó jẹ̀ kókó-ọ̀rọ̀ Dániẹ̀lì àti Ìfihàn ní àwọn ojọ̀ ikeyin ni Orílẹ̀-èdè Amẹ́ríkà, àti Dániẹ̀lì orí kọ̀kànlá sí bẹ̀rẹ̀ pẹ̀lú fifi ààrẹ̀ ikeyin orílẹ̀-èdè nàà hàn ní pàtó. Ọ̀títọ̀ yii jẹ̀ ọ̀títọ̀ Bíbẹ̀lì tí a ti fi idí rẹ̀ múlẹ̀, èyí tí àwọn Sẹ̀fẹ̀ndì-Ádífẹ̀ntísì ti Laodísíà kọ̀, nípa fifarapamọ̀ sẹ̀yin àbò ọ̀títọ̀ kan. Àbò ọ̀títọ̀ tí wọn fi ní farapamọ̀ sẹ̀yin lórí ọ̀ràn yii ni pé wọn fara mò ọ̀n pé Orílẹ̀-èdè Amẹ́ríkà ni ẹ̀ranko ilẹ̀ nàà nínú Ìfihàn mètálá, tí ó sì tún jẹ̀ wòlì èké nàà nínú orí kẹ̀rìndínlógún; sùgbòn wọn kọ̀ láti rí i pé Dọ̀nàldì Tròm̀pù jẹ̀ kókó-ọ̀rọ̀ pàtàkì kan nínú àṣọ̀tẹ̀lẹ̀ Bíbẹ̀lì ní àwọn ojọ̀ ikeyin. Ọ̀lọ̀run kì í yí padà rí, àti nígbà tí Ó bá Ejibiti lò pọ̀, Fáraò ni kókó-ọ̀rọ̀ pàtàkì kan nínú ìtàn àṣọ̀tẹ̀lẹ̀ nàà; lẹ̀yin nàà, pẹ̀lú Bábílònì, a dárúko Nébúkádnesári àti Bẹ̀lshásári. A dárúko Sairọ̀sì. A dárúko Dáriùsì. Bíbẹ̀lì fi hàn ní pàtó ẹ̀ni tí ó jẹ̀ alákoòso ikeyin ẹ̀ranko ilẹ̀ nàà, kì í sí í ẹ̀ itọ̀kasí lasán. Ádífẹ̀ntísìmù mò ẹ̀ni

tí Orílẹ̀-èdè Amẹ́ríkà jẹ́ nínú àṣòtẹ̀lẹ̀ àkókò igbẹ̀yìn, sùgbọ̀n kò lè rí i pé Ọ̀lórún máa ń sọ̀rò sí mejeeji, orílẹ̀-èdè àti aṣáájú rẹ̀, nínú gbogbo àyídayida àṣòtẹ̀lẹ̀, àti pé gbogbo àwọn itàn mímọ̀ isáájú wọ̀nyẹn ni ń ṣàpẹ̀rẹ̀ àwọn ojó ikeyìn.

Ipè Nínú Iran Ikeyìn

Donald Trump ni kókó-ọ̀rọ̀ àkókó nínú iran ikeyìn Dáníẹ̀lì, èyí tí ó jẹ́ gíga àṣekágba gbogbo àwọn iran àṣòtẹ̀lẹ̀, kì í ṣe nínú ìwé Dáníẹ̀lì nikan, bí kò ṣe nínú gbogbo Bíbẹ̀lì pátápátá.

Kókó-ọ̀rọ̀ iran ikeyìn ti itàn àṣòtẹ̀lẹ̀ nínú Ọ̀rọ̀ Ọ̀lórún ni Donald Trump. Ọ̀un ni ààmì tí ń ṣe idánimọ̀ àwọn isisẹ̀ àṣòtẹ̀lẹ̀ ode ti ikeyìn ojó nípa itàn ikòkò ti esẹ̀ ogójì. Ọ̀un pẹ̀lú ni ijápò tí ń ṣe idánimọ̀ tí ó sì ń fi ilà inú ti àwọn ọ̀kẹ̀ mérénlélógórin [144,000] múlẹ̀. Àwọn ọ̀kẹ̀ mérénlélógórin [144,000] ni iwo Púrótẹ̀sítàntì lórí ẹ̀ranko ilẹ̀ ti Ifihàn orí kẹ̀tálá, Donald Trump sì dúró fún iwo Republikani ti ẹ̀ranko kan náà. Ẹ̀ranko náà ni Ọ̀fin-Àgbà ti Orílẹ̀-Èdè Amẹ́ríkà gégé bí a ti sojú rẹ̀ nínú ijọba olómìnira abẹ̀ Ọ̀fin-Àgbà, èyí tí ní ibèrẹ̀ fi iyapa silẹ̀ láàárín àwọn iwo méjèjì, sùgbọ̀n tí ní ikeyìn ń so àwọn iwo náà di ọ̀kan sínú àwòrán ẹ̀ranko òkun ti pòpù.

Arábinrin White ń fi ère wúrà tí ó wà nínú Dáníẹ̀lì orí kẹ̀ta ṣọkan léraléra pẹ̀lú ọ̀fin Ojọ̀ Àikú ti àwọn ojó ikeyìn; nítorí náà, ta ni Nebukadinesári dúró fún? Àdífẹ̀nítisimù yóò sọ fún ọ pé Orílẹ̀-Èdè Amẹ́ríkà ni í ṣe é, ẹ̀ranko ilẹ̀ tí ó wà nínú Ifihàn orí kẹ̀tálá, èyí tí ó dógba pẹ̀lú fifi hàn pé Bábílónì ni ó ju Sadraki, Mésaki àti Abẹ̀dinigo sínú iná. Nebukadinesári ni Bíbẹ̀lì fi mò gégé bí ẹ̀ni tí ó jẹ́ alábojútó ní àṣìkò ọ̀fin Ojọ̀ Àikú, nítorí náà ta ni Nebukadinesári, bí kì í bá ṣe ààrẹ̀ tí ń ṣàkóso nígbà tí ọ̀fin Ojọ̀ Àikú tí ń bọ̀ láipẹ̀ yóò dé?

Mẹ̀ta

Iran ikeyìn Dáníẹ̀lì, èyí tí í ṣe iran Odò Hiddekel, ni a pín sí orí mẹ̀ta tí ọ̀kọ̀ọ̀kan wọ̀n bá àbùdà àwọn angẹ̀lì mẹ̀ta ti Ifihàn orí kẹ̀rinlá mu. Àwọn orí mẹ̀tẹ̀tẹ̀ta náà dúró fún angẹ̀lì kííní, kejì, àti kẹ̀ta, sùgbọ̀n wọ̀n tún dúró fún iránsẹ̀ ikeyìn Dáníẹ̀lì. Iránsẹ̀ àkókó rẹ̀ nínú orí kííní náà pẹ̀lú dúró fún àwọn angẹ̀lì mẹ̀ta ti Ifihàn orí kẹ̀rinlá, àti nípa bẹ̀, a fi àmì Alpha àti Omega le orí kííní àti iran Odò Hiddekel.

Iran ikeyìn Dáníẹ̀lì ni a gbé kalẹ̀ lórí àtẹ̀lẹ̀wọ̀ ọ̀rọ̀ Héberù náà “òtító,” tí a fi lẹ̀tá àkókó, ẹ̀kẹ̀tálá, àti ẹ̀kẹ̀yìn, iyẹn lẹ̀tá kejilélógún, nínú alífábẹ̀tì Héberù kó. Orí kẹ̀wáa fi Dáníẹ̀lì hàn gégé bí akẹ̀kọ̀ò àṣòtẹ̀lẹ̀ kan tí a yí padà láti inú ará Láódíkíà sí ará Filadẹ̀lfíà ní ojó kejilélógún. Lẹ̀yìn náà a fi agbára fún Dáníẹ̀lì láti lóye ibùkún imúpòsì imò tí a tú silẹ̀, gégé bí a ṣe ṣàfihàn rẹ̀ nínú orí kejilá. Àwọn orí àkókó àti ikeyìn nínú iran náà fi Dáníẹ̀lì hàn gégé bí ààmì àwọn egbẹ̀rún kan ogórún-ún mérénlélógójì, tí wọ̀n jẹ́ akẹ̀kọ̀ò òtító ti àṣòtẹ̀lẹ̀.

“Láika bí ilọ̀síwájú ogbọ̀n ti èniyàn bá ti pọ̀ tó, ẹ̀ má ṣe jẹ́ kí ó ronú, kòdà fún isẹ́jú kan ṣoṣo, pé kò sí àìní fún àwàrí jinlẹ̀ àti àidáwòdúró nínú Ìwé Mímọ̀ láti rí imọ̀lẹ̀ tí ó tóbi jùlọ̀. Gégé bí èniyàn kan, a ti pé wá, olúkúlùkù wa, láti jẹ́ akẹ̀kọ̀ò àṣòtẹ̀lẹ̀.” Testimonies, iwé 5, 708.

Orí kejídínlógún náà ṣàfihàn òtító kan náà tí iran Odò Hidékeli ń ṣàfihàn, àti pé orí kìn-ín-ní iran Odò Hidékeli náà ṣàfihàn òtító kan náà gégé bí orí rẹ̀ kẹ̀ta àti ikeyìn. Ìwé Dáníẹ̀lì gbé àmì ifowọ̀sì Alfa àti Omega, nítorí orí kìn-ín-ní náà ṣàfihàn ilàna idánwò igbésẹ̀ mẹ̀ta ti ihìnrere àinípẹ̀kun, bẹ̀

ni orí kejilá nàà sí ẹ. Nígba nàà, nínú àwọn orí m̀eta tí wọn dá iran ikeyin Dániẹli pọ, orí kìn-ín-ní ni alfa, orí keta sí ni omega. Èyí bá idánwò àkòkò Dániẹli mu nípa irú oúnjẹ tí yòò jẹ, àti idánwò rẹ keta àti ikeyin nígba tí Nebukadnessari dá a lẹjọ lẹyin oḍun m̀eta. Idánwò alfa ti Dániẹli 1 jẹ nípa ọ̀nà imúlò ikẹkọ̀ Bìbẹ̀li, gégé bí a ti sojú rẹ nínú jìjẹ oúnjẹ Bábílóni tàbí oúnjẹ ewébe.

Ìṣòtítọ̀ Dániẹli sí ọ̀nà iṣe “ilà lórí ilà” jẹ kí a rí i pé, “ní gbogbo ọ̀ràn oḡbọ̀n àti ọ̀ye tí ọ̀ba bèèrè lówó wọn, ó rí wọn pé wọn sà̀n ju gbogbo àwọn amòye àti àwọn awòràwò tí n wo iràwò nínú gbogbo ijọba rẹ lo ní ilọpo m̀ewáá.” Nínú omega, orí kejilá, àwọn oḡbọ̀n ni àwọn tí ó lóye gbogbo ọ̀ràn oḡbọ̀n tí a n pọ̀ sí i nígba tí a bá tú Ọ̀rọ̀ àsoṭelẹ̀ sílẹ̀. Orí kejilá ni omega sí orí kìn-ín-ní, ó sì tún jẹ omega sí orí kẹwáá, alpha iran Hiddekel. Nínú alpha yẹn, orí kẹwáá, Dániẹli dúró ẹ̀sin nínú irírí ẹ̀mí tí ó bá idúró ẹ̀sin àwọn oḡbọ̀n nínú irírí oḡbọ̀n mu ní orí kejilá. Orí kìn-ín-ní fi ilàna ẹ̀kọ̀ Bìbẹ̀li hàn gbangba gégé bí ohun tí n jẹ kí akẹkọ̀ àsoṭelẹ̀ dúró ẹ̀sin nínú ọ̀títọ̀ ní ti ẹ̀mí àti ní ti oḡbọ̀n, kí a lè fi èdidi dì í.

Ní didúró fún àwọn akẹkọ̀ tóótọ̀ ti àsoṭelẹ̀ ní àwọn oḡbọ̀n ikeyin, Dániẹli àti àwọn oḡlọ́lá m̀eta nàà ni àwọn oḡbọ̀n tí kí i ẹ pé wọn lóye ibísí imọ̀ tí a tú idi rẹ sílẹ̀ ní àkòkò ọ̀pin ní oḍun 1989 nikan, sùgbọ̀n wọn tún lóye ibísí imọ̀ nàà ní 9/11. Ní ikeyin, wọn lóye ibísí imọ̀ tí a ti tú idi rẹ sílẹ̀ ní December 31, 2023.

Nínú ilépa wọn fún imọ̀lẹ̀ àsoṭelẹ̀ Ọ̀lọ̀run, a yí wọn padà kúrò nínú ẹ̀sìsẹ̀ Laodicea ti Adventist Ọ̀jọ̀ Keje ti eḡbẹ̀rún m̀erínlélógójì-le-lọ̀ḍúnrún-m̀erínlélógbọ̀n sí ẹ̀sìsẹ̀ Filadelfia ti eḡbẹ̀rún m̀erínlélógójì-le-lọ̀ḍúnrún-m̀erínlélógbọ̀n. Nígba tí iyípadà nàà bá ẹ̀lẹ̀, a yà wọn sọ̀tọ̀ kúrò lóḍọ̀ àwọn tí wọn sá kúrò nínú iran dígí nàà.

Ìhìn Ịṣòṭẹ̀ Èniyàn

Orí kẹwáá àti kejilá sòrọ̀ nípa eḡbẹ̀rún lónà oḡòrún-ún m̀erínlélógójì, nítorí wọn ni igbésẹ̀ àkòkò àti ẹ̀keta nínú ètò ọ̀títọ̀. Nígba tí a bá ti fún wọn ní agbára nípasẹ̀ irírí inú ti iran dígí iwo ti orí kẹwáá, pẹ̀lú bí a ẹ ti tan imọ̀lẹ̀ sí wọn pẹ̀lú ọ̀ye tí a tú idi rẹ sílẹ̀ ti Danieli 12, wọn ní láti kede iranṣẹ̀ ịṣòṭẹ̀ èniyàn. Iranṣẹ̀ ịṣòṭẹ̀ èniyàn ni a ẹ̀pẹ̀rẹ̀ rẹ nípasẹ̀ àwọn iwé Danieli àti Ịṣipayá, a sì fi iranṣẹ̀ ịṣòṭẹ̀ nàà sí inú agbékalè àsoṭelẹ̀ ti àwọn ijọba inú àsoṭelẹ̀ Bìbẹ̀li tí a gbé kalè nínú Danieli. Àmì àsoṭelẹ̀ tí ẹ̀rí ịṣòṭẹ̀ èniyàn nínú iwé Danieli ni a ẹ̀fihàn rẹ̀ ní kíkún nínú orí kọ̀kànlá. Orí kọ̀kànlá jẹ̀ itàn tí ó bẹ̀rẹ̀ ní iparí Bábílóni àti ní ibẹ̀rẹ̀ àwọn Mídíà àti Pẹ̀rísíà. Nítorí nàà, ó bẹ̀rẹ̀ pẹ̀lú oḡbẹ̀ ikú ti Bábílóni, èyí tí ó jẹ̀ ẹ̀pẹ̀rẹ̀ oḡbẹ̀ ikú ti pòòpù ní oḍun 1798. Nígba tí a bá mú oḡbẹ̀ ikú àwọn pòòpù láradà ní ọ̀fin Ọ̀jọ̀-Àìkú tí ó n bọ̀ láipẹ̀, obinrin nàà di orí ịṣòkan m̀eta ti dragoni, ẹ̀ranko nàà, àti wòlìi èké nàà. Nígba nàà ni obinrin tí n gun ẹ̀ranko nàà nínú Ịṣipayá 17, obinrin nàà sì ní “Bábílóni Nlá” tí a kọ̀ sórí iwájú orí rẹ̀. Ní ọ̀fin Ọ̀jọ̀-Àìkú tí ó n bọ̀ láipẹ̀, a mú oḡbẹ̀ ikú ti Bábílóni àti ti pòòpù láradà.

Ịṣòṭẹ̀ èniyàn tí a ẹ̀fihàn láti àkòkò Babeli tí tí dé ọ̀pin ayé ni ó jẹ̀ itòlẹ̀sẹ̀sẹ̀ itàn iwé Dániẹli, àti orí kọ̀kànlá ni iranṣẹ̀ àsoṭelẹ̀ tí ó wà lójú ọ̀de tí n ẹ̀ akòsilẹ̀ ịṣòṭẹ̀ nàà ti àwọn oḡbọ̀n ikeyin. Èrí ịṣòṭẹ̀ nàà tí a rí nínú orí kọ̀kànlá bá ara rẹ̀ mu pẹ̀lú, ó sì wà nínú, ẹ̀sẹ̀ m̀efà ikeyin orí nàà. Ẹ̀sẹ̀ m̀efà ikeyin nàà ni iranṣẹ̀ ịṣòṭẹ̀ èniyàn, àwọn ẹ̀sẹ̀ m̀efà ikeyin nàà sì ni a ẹ̀fihàn pẹ̀lú, ó sì wà nínú, itàn ikòkò ti ẹ̀sẹ̀ oḡójì. Nípa bẹ̀, a dín iwé Dániẹli kù sí orí kan, èyí tí a tún dín kù sí ẹ̀sẹ̀ m̀efà ti orí nàà gan-an, èyí nàà sì tún dín kù sí itàn ikòkò ti idajì ikeyin ẹ̀sẹ̀ kan.

Orí kòkòkò dúró fún lẹ̀tá kẹ̀tálá tí lẹ̀tá àkòkò àti lẹ̀tá ikeyìn nínú alífábẹ̀tì Héberù sáájú àti tẹ̀ lé, àti pé àkòkò àti ikeyìn máa n jẹ̀ ohun kan nàà ní gbogbo ìgbà. Orí àkòkò fi hàn pé a yà àwọn ọ̀lọgbón kúrò lódò àwọn òmùgò ní iran dígí iwòye, àti orí ikeyìn fi hàn pé a yà àwọn ọ̀lọgbón kúrò lódò àwọn òmùgò nígbà ìṣìṣí èdìdì. Ìmísí sọ fún wa pé fifi èdìdì lé lórí ẹgbẹ̀rún m̀erìnlélógòjì ọ̀kẹ̀ m̀erìnlá jẹ̀ “ìdádúró sínú òtító, nípa ọgbón inú àti nípa ti ẹ̀mí.” Orí kẹwáá fi fifi èdìdì ẹgbẹ̀rún m̀erìnlélógòjì ọ̀kẹ̀ m̀erìnlá hàn nípa ti ẹ̀mí, orí kejilá sì fi ti ọgbón inú hàn. Orí kẹwáá sọ nípa ifowókán m̀eta àti ibásepò m̀eta pẹ̀lú àwọn ẹ̀dà ọ̀run. Orí kejilá sọ iwènùmò ọ̀lọgbón ní ìgbésè m̀eta tí a mú ẹ̀ nípasè ilòsókè òtító àsoṭelẹ̀ ti ọgbón inú gégé bí “a sọ di mímò, a sọ di funfun, a sì dán wò.” Gégé bí orí kẹwáá ẹ̀ ní ààmì méjì ti m̀eta, pẹ̀lú ifowókán m̀eta àti ipadé m̀eta pẹ̀lú ọ̀run; bẹ̀ ni orí kejilá ní ilàna idánwò ìgbésè m̀eta, àti pẹ̀lú, àsoṭelẹ̀ àkòkò m̀eta.

Àwọn ipadé ọ̀run m̀eta nínú orí kẹwáá n ru ààmì òtító, nitorí ẹ̀ni ọ̀run àkòkò àti ẹ̀ni ọ̀run ikeyìn tí ó bá Dániẹ̀lì lò ni angẹ̀lì Gébúriẹ̀lì, ẹ̀ni tí ó sì wà ní àárín ni Míkáẹ̀lì. Àwọn angẹ̀lì m̀eta ni, sùgbón Kristi ni angẹ̀lì nàà ní ìgbésè kejì. Àwọn ifowókán m̀etẹ̀ta nàà sàpẹ̀rẹ̀ imúlòkànle-sókè Dániẹ̀lì ní ilòsìwájú nípasè ìgbésè m̀eta. Nínú àyòkà nàà, Dániẹ̀lì m̀enuba iran dígí nàà lẹ̀m̀eta, àti nípa bẹ̀, ó n fi àwọn iran dígí m̀etẹ̀ta nàà sínú àárín itòkasi méje sí iran mareh nínú orí kẹwáá. Lẹ̀m̀ejì ni a tùmò ọ̀rò Héberù nàà, mareh, sí “ìrísí,” lẹ̀m̀ejì sì ni a tùmò ọ̀ sí “ìran,” àti ní ìgbà m̀eta miiran ni a tún tùmò ọ̀ sí “ìran.” “Àwọn ìgbà m̀eta miiran” nàà kì í ẹ̀ mareh; wón jẹ̀ isòrò abo ti mareh, èyí tí í ẹ̀ marah. Orí kẹwáá ní àwọn ifowókán m̀eta ti imúlòkànle-sókè ní ilòsìwájú, àwọn ipadé ọ̀run m̀eta tí n ru ààmì òtító, àti àwọn iran dígí m̀eta tí ó jẹ̀ apá kan nínú itòkasi méje sí irísí Kristi.

Ifarahàn

Àwọn ìgbà méjì tí a tùmò *mareh* sí “ifarahàn” bá àwọn ìgbà méjì tí a tún tùmò ọ̀ sí “ìran” mu. Papò, wón n fi Kristi hàn gégé bí ààmì tí ó n farahàn gégé bí àmì-òna nínú itàn àsoṭelẹ̀. Nínú Ifihàn orí kẹwáá, ángẹ̀lì kan sòkalẹ̀ wá, ó sì gbé ẹ̀sẹ̀ kan lé ilẹ̀ àti ẹ̀sẹ̀ kejì lé òkun. Sister White sọ fún wa pé ángẹ̀lì nàà kì í ẹ̀ elómìrán bí kò ẹ̀ Jésù Kristi. Ángẹ̀lì Ifihàn m̀ewáá ni “ifarahàn” Kristi nínú itàn àsoṭelẹ̀. Ó farahàn nínú ẹ̀sẹ̀ kẹ̀tálá ti Daniel orí kejo gégé bí Palmoni, àti láti Ifihàn orí karùn-ún lo Ó farahàn gégé bí Kinnìún ẹ̀yà Júdá. Daniel n sọjú àwọn èniyàn ikeyìn ojò tí wón n tẹ̀lẹ̀ àwọn ifarahàn àsoṭelẹ̀ ti Kristi, níbikíbi tí Ó bá lè lo. Bí wón bá jẹ̀ olòòtító láti ẹ̀ bẹ̀, a ó darí wón sí iran dígí iwo níbi tí àwọn aláìsòótó ti n sá lo.

Iwènùmò ní ìgbésè m̀eta ti orí kejilá, tí ó dá lórí oye imò tí a pò sí i nígbà tí a bá tú àsoṭelẹ̀ kan sílẹ̀, ni a bá pò mó ‘àwọn àsoṭelẹ̀ àkòkò’ m̀eta, tí wón n sàpẹ̀rẹ̀ imùṣe m̀eta ọ̀tòtò fún ọ̀koọkan àwọn ẹ̀sẹ̀ m̀eta nàà. Ẹgbẹ̀rún kan ó lé ọ̀gòta ọ̀dún ti ẹ̀sẹ̀ keje, ẹgbẹ̀rún kan ó lé aadòrùn-ún ọ̀dún ti ẹ̀sẹ̀ kòkànlá, àti ẹgbẹ̀rún kan ó lé ọgbón-dín-lógbón ọ̀dún ti ẹ̀sẹ̀ kejilá, n tọka sí ẹ̀sẹ̀ m̀eta tí ọ̀koọkan wón ní àsoṭelẹ̀ àkòkò kan tí a mú ẹ̀ ní inú itàn, tí àwọn ọ̀mọ ẹgbé Miller sì tẹ̀yìnwá tẹ̀wó gbà gégé bí ifidì múlẹ̀ àtànna ti iranṣe tí wón kéde. Àsoṭelẹ̀ inú ẹ̀sẹ̀ nàà, imùṣe rẹ̀ nínú itàn, àti ilò tí àwọn ọ̀mọ ẹgbé Miller ẹ̀ ti itàn nàà, jẹ̀ elérí sí imùṣe ojò ikeyìn ti àwọn àsoṭelẹ̀ m̀eta wònyí. Sùgbón ilò àkòkò ti àwọn ọ̀mọ ẹgbé Miller kò tún bófin mu mó, nitorí nàà a gbòdò fi àwọn itòkasi àkòkò inú àwọn ẹ̀sẹ̀ nàà sílò gégé bí àmì, kì í ẹ̀ gégé bí àkòkò. A ti fi itumò àmì nàà múlẹ̀ nínú àwọn ẹ̀sẹ̀ nàà nípasè fifi ẹ̀sẹ̀ nàà fúnra rẹ̀, imùṣe ẹ̀sẹ̀ nàà nínú itàn, àti ifihàn iranṣe nàà láti ọ̀wò àwọn ọ̀mọ ẹgbé Miller sílò.

Àkókò itólèṣeṣe ṣòṣò èniyàn nínú orí kọkànlá ni a hun pò nípasè àwọn àjọṣepò, àwọn àdéhùn, àti àwọn májẹmú. Àwọn májẹmú èniyàn tí a fi hàn nínú itàn orí kọkànlá ni a fi wé májẹmú Ọlórún.

“Ní àwọn ojó ikeyin nínú itàn ayé yí, májẹmú Ọlórún pèlú àwọn èniyàn rẹ tí n pa àwọn òfin rẹ mọ ni a ó tún ṣe.” Review and Herald, February 26, 1914.

Róòmù fi gbogbo iran náà múlẹ̀, àti nígbà tí a kọkọ̀ tọka sí Róòmù pòpù ní orí kẹwàá-dín-lọgbòn, a fi í hàn gégé bí “àwọn tí ó kọ májẹmú mímọ̀ sílẹ̀.” Ilà inú inú Dániẹ̀lì orí kẹwàá-dín-lọgbòn, èyí tí ó sì tún jẹ̀ ilà inú inú itàn ikòkò èṣè ogójì, n ọ̀jù àwọn tí wọ̀ inú májẹmú pèlú Ọlórún ní àwọn ojó ikeyin, ilà òde sì n tọka sí àwọn tí ó kọ májẹmú kan náà sílẹ̀. Ní fífí egbé àwọn tí kì yòò rí ànfààní nínú ibísí imọ̀ ní àwọn ojó ikeyin hàn, a hun itàn òde wọn lé orí òwú àṣòṣe àwọn àdéhùn èniyàn tí a fọ̀.

A hun sínú ilà inú ti ogórùn-ún mērinlélógójì egbèrún ni ọ̀pọ̀lọ̀pọ̀ ààmì àti àwòrán ṣàpẹ̀rẹ̀ wà ti ibáṣepò májẹmú Ọlórún pèlú àwọn èniyàn iyókù Rẹ̀ ti ojó ikeyin. Ààmì nọmbà “mọkànlá” jẹ̀ ọkan nínú àwọn òtítọ̀ wònyí, àti pé òtítọ̀ náà pé èṣè kọkànlá ti orí kọkànlá n fi iran ita àti ti inú ti àwọn ojó ikeyin hàn ni a tẹnumọ̀ nípa bí Isaiah ṣe n fi ètẹ̀ àti ṣe àwọn èniyàn májẹmú Ọlórún ti ojó ikeyin hàn nínú orí kọkànlá, àti èṣè kọkànlá.

Yòò sì ṣeṣẹ̀ ní ojó náà pé, Olúwa yòò tún na ọ̀wọ̀ rẹ̀ jáde ní igbà kejì láti mú iyókù àwọn èniyàn rẹ̀ padà, àwọn tí a ó fi sílẹ̀, láti Asíríà, àti láti Ejibiti, àti láti Patiroso, àti láti Kuṣi, àti láti Élamù, àti láti Ṣínàrí, àti láti Hámátì, àti láti àwọn erékùṣù òkun. Aísáyà 11:11.

Ìtúká

Ní àwọn ojó ikeyin, a ó ti tú àwọn èniyàn iyókù ti Ọlórún ká ní igbà méjì, tí yòò sì nílò ikójopọ̀. Èṣè keje ti Dániẹ̀lì orí kejilá sọ̀rọ̀ nípa itútúká àwọn èniyàn Ọlórún ní àwọn ojó ikeyin, nípa bèẹ̀ sì n ṣàfihàn egbèrún kan, ogórùn-ún méjì àti ogóta ojó gégé bí ààmì itútúká.

Mo sì gbọ̀ ọ̀kúnrin tí a wọ̀ aṣọ̀ ọ̀gbò, ẹ̀ni tí ó wà lóri omi odò náà, nígbà tí ó gbé ọ̀wọ̀ ọ̀tún rẹ̀ àti ọ̀wọ̀ ọ̀sì rẹ̀ sókè sí ọ̀run, tí ó sì fi ẹ̀ni tí ó n bẹ̀ láàyè títí láé búra pé, yòò jẹ̀ fún àkókò kan, àwọn àkókò, àti idajì; àti nígbà tí yòò ti parí fífọ̀ agbára àwọn èniyàn mímọ̀ ká, nígbà náà ni gbogbo nńkan wònyí yòò parí. Danieli 12:7.

Àwọn ẹ̀lẹ̀rìí méjèjì náà ni a tú ká ní Ifihàn orí kọkànlá léyìn tí wọn ti jẹ̀rìí wọn.

Nígbà tí wọn bá sì parí ẹ̀rìí wọn, ẹ̀ranko náà tí n gòkè wá láti inú ọ̀gbun ànísàlẹ̀ yòò jagun sí wọn, yòò sẹ̀gun wọn, yòò sì pa wọn. Òkú wọn yòò sì dùbúlẹ̀ ní ọ̀pópónà ilú nílá náà, èyí tí a n pè ní Sódómù àti Ejibiti ní ti ẹ̀mí, níbi tí a ti kàn Olúwa wa mọ̀ àgbélẹ̀bùù pèlú. Àwọn èniyàn láti inú àwọn ẹ̀yà èniyàn àti idílẹ̀ àti ahon àti orílẹ̀-èdè yòò sì máa wo òkú wọn fún ojó mēta àtààbọ̀, wọn kì yòò sì jẹ̀ kí a sin òkú wọn sínú ibojì. Àwọn tí n gbé lóri ilẹ̀ ayé yòò sì yò lóri wọn, wọn yòò sì máa yọ̀ ayọ̀, wọn yòò sì máa fi ẹ̀bùn ránsẹ̀ sí ara wọn; nítorí àwọn wòlìí méjì wònyí n pọ̀n àwọn tí n gbé lóri ilẹ̀ ayé lójú. Ifihàn 11:7–10.

Nínú èṣè tó tẹ̀lé e, èṣè kọkànlá, a jí àwọn ẹ̀lẹ̀rìí méjèjì dide kúrò nínú ikú wọn ní ọ̀pópónà Sódómù àti Ejibiti. Ikú kan náà ni Hesekeieli ṣàfihàn gégé bí àfonífojì àwọn egungun tí a tú ká, tí ó ti kú, tí ó sì gbẹ̀. Àwọn ẹ̀lẹ̀rìí méjèjì náà dúró fún àwọn iwo Republikani àti Pírótésítàntì tí a pa ní ọ̀dún

2020. Ìwo Pírótésítàntì nàà kú nígbà àsoṭélé èké rẹ̀ tí July 18, 2020, ìwo Republikani nàà sì kú nípasẹ̀ ìdìbò tí a jí gbé lọ ní oḍún 2020. Isaiah fí hàn pé nígbà tí a bá jí àwọn ẹlẹ́rìí nàà dide, èyí tí ó pè ní ikójo wọn ní ìgbà kejì, àwọn ẹlẹ́rìí nàà di àsíá tí n kó àwọn oṣìṣẹ̀ wákàtì kọkànlá jọ.

Ní ojọ nàà, yóò sì wà gbòngbò Jésè, tí yóò dúró gégé bí àsíá fún àwọn èniyàn; àwọn Kẹfẹ́rì yóò wá a; isinmi rẹ̀ yóò sì jẹ̀ ológo. Yóò sì ṣẹ̀lẹ̀ ní ojọ nàà, pé Olúwa yóò tún na ọwọ̀ rẹ̀ jáde ní ìgbà kejì láti gba iyókù àwọn èniyàn rẹ̀ padà, àwọn tí a ó fi sílẹ̀, láti Ásírià, àti láti Ejibiti, àti láti Pátírósi, àti láti Kúṣì, àti láti Élámu, àti láti Şínarì, àti láti Hámátì, àti láti àwọn erékùṣù òkun. Yóò sì gbé àsíá kalẹ̀ fún àwọn orílẹ̀-èdè, yóò sì kó àwọn ọmọ Ísírelì tí a lé jáde jọ, yóò sì kó àwọn tí a tú ká ti Júdá jọ láti igun mẹ́rin ayé. Isaiah 11:10–12.

Nígbà tí Olúwa bá tún ọwọ̀ rẹ̀ nà ní ẹ̀ẹ̀kejì láti kó wọn jọ, ó máa kó “àwọn ẹ̀ni-ìtìjù Ísírelì” jọ. “Àwọn ẹ̀ni-ìtìjù Ísírelì” nàà di àsíá fún àwọn Kẹfẹ́rì, àti nítorí ìdí èyí ni a fi ní láti lé wọn jáde kí a tó kó wọn jọ. A lé wọn jáde sínú àfonífojì egungun òkú Hesekieli, àti léyìn tí a pa wọn, wọn dùbúlẹ̀ ní ọpópónà níbi tí a ti kàn Olúwa wa mó àgbélébùù pèlú, nígbà tí ẹgbé kejì sì n yọ̀.

È gbọ̀ ọ̀rọ̀ Olúwa, èyìn tí n wá rìrì níwájú ọ̀rọ̀ rẹ̀; àwọn arákùnrin yín tí ó kórííra yín, tí wọn sì lé yín jáde nítorí orúkọ mi, wí pé, Kí a yin Olúwa lógo: sùgbọ̀n yóò farahàn sí ayọ̀ yín, a ó sì fi wọn sí itijú. Isaiah 66:5.

Àwọn tí n wá rìrì níwájú Ọ̀rọ̀ Ọ̀lọ̀run ni àwọn arákùnrin wọn, tí ó kórííra wọn, lé jáde. Jeremiah ṣe ìdánimò ohun tí ó ṣẹ̀lẹ̀ sí àwọn arákùnrin tí ó kórííra àsíá nàà.

Nítorí nàà, bá yí ni Olúwa wí, Wò ó, èmi yóò mú ibi wá sórí wọn, èyí tí wọn kì yóò lè bó kúrò nínú rẹ̀; àti bí wọn tilẹ̀ ké pe mi, èmi kì yóò gbọ̀ tiwọn. Jeremiah 11:11.

Àyíká ẹ̀ṣẹ̀ kọkànlá ni májẹmú Ọ̀lọ̀run, gbogbo àwọn wòlù sì n sọ̀rọ̀ nípa àwọn ojọ̀ ikeyìn; nítorí nàà, májẹmú tí a n sọ̀rọ̀ rẹ̀ ni ìmúṣẹ̀túnṣe májẹmú pèlú ẹgbẹ̀rún mẹ́rinlélógójì.

Ọ̀rọ̀ tí ó tọ̀ Jeremáyà wá láti ọ̀dọ̀ Olúwa, pé, “È gbọ̀ ọ̀rọ̀ májẹmú yí, kí ẹ̀ sì sọ̀ wọn fún àwọn ọ̀kùnrin Júdá àti fún àwọn olùgbé Jerúsálẹ̀mù; kí iwọ̀ sì sọ̀ fún wọn pé, ‘Bá yí ni Olúwa, Ọ̀lọ̀run Ísírelì, wí: Ègún ni fún ọ̀kùnrin tí kò bá gbọ̀ tí ọ̀rọ̀ májẹmú yí, èyí tí mo pàṣẹ̀ fún àwọn baba yín ní ojọ̀ tí mo mú wọn jáde kúrò ní ilẹ̀ Ejibiti, láti inú ilẹ̀ru irin, ní wí pé, ‘È gbọ̀ ohùn mi, kí ẹ̀ sì ṣe wọn gégé bí gbogbo ohun tí mo pàṣẹ̀ fún yín; bèè ni ẹ̀ ó sì jẹ̀ èniyàn mi, èmi yóò sì jẹ̀ Ọ̀lọ̀run yín.’” kí n lè mú ìbúra tí mo bú fún àwọn baba yín ṣe, láti fi ilẹ̀ tí n ṣà fún wàrà àti oyin fún wọn, gégé bí ó ti rí lónìí yí.” Nígbà nàà ni mo dáhùn, mo sì wí pé, “Àmín, Olúwa.”

Nígbà nàà ni Olúwa wí fún mi pé, Kí o kéde gbogbo ọ̀rọ̀ wònyí ní àwọn ilú Júdá, àti ní ojú pópó Jerúsálẹ̀mù, pé, È gbọ̀ ọ̀rọ̀ májẹmú yí, kí ẹ̀ sì ṣe wọn. Nítorí mo ti fi titara ọ̀rọ̀ àwọn baba yín létí láti ojọ̀ tí mo ti mú wọn gòkè wá kúrò ní ilẹ̀ Ejibiti tí ó fi di ònì yí, mo n dide ní kùtùkùtù, mo sì n rọ̀ wọn létí pé, È gbọ̀ ohùn mi. Síbẹ̀, wọn kò gbọ̀ràn, wọn kò sì tẹ̀ etí sí i, sùgbọ̀n olúkúlùkù wọn rìn nínú ìrònu ọ̀kàn búburú tirẹ̀: nítorí nàà, èmi yóò mú gbogbo ọ̀rọ̀ májẹmú yí wá sórí wọn, èyí tí mo pa láṣẹ̀ fún wọn láti ṣe; sùgbọ̀n wọn kò ṣe é.

Oluwa sì sọ̀ fún mi pé, A ti rí àdiítú kan láàrín àwọn ọ̀kùnrin Juda, àti láàrín àwọn olùgbé Jerusalemu. Wọn ti padà sí àwọn ẹ̀ṣẹ̀ bàbá wọn àtìjọ̀, àwọn tí kò láti gbọ̀ ọ̀rọ̀ mi; wọn sì tẹ̀ lé àwọn ọ̀lọ̀run miiran láti máa sìn wọn: ilẹ̀ Israẹ̀lì àti ilẹ̀ Juda ti ba májẹmú mi tí mo dá pèlú àwọn

baba wọn jẹ. Nítorí náà, báyii ni Oluwa wí, Kíyèsí i, èmi yòò mú ibi wá sọrí wọn, èyí tí wọn kì yòò lè bọ kúrò nínú rẹ; bí wọn tilẹ̀ kẹ sí mi, èmi kì yòò fetí sí wọn. Jeremiah 11:1–11.

Kókó-òrò ìdájọ Adventism Ojọ Keje ti Laodicea tí Jeremiah tọka sí ni Ezekiel tún sọ ní orí kejilá, ẹsẹ kọkànlá.

Ìlú yii kì yòò jẹ àwo isèsè yín, beẹ̀ ni èyin kì yòò jẹ ẹran inú rẹ; sùgbọ̀n èmi yòò ẹ idájọ yín ní ààlà Ísírẹ̀lì. Ísíkíẹ̀lì 11:11.

Ìmísí sọ ní tààrà pé dídì àmì sílẹ̀ nínú Ísíkíẹ̀lì orí kẹsàn-án jẹ dídì àmì sílẹ̀ kan náà gégé bí ti ẹgbẹ̀rún lónà ọgórùn-ún mérénlélógójì nínú Ìfihàn orí keje. Ẹsẹ kọkànlá nínú orí kọkànlá jẹ itẹsílẹ̀wájú lásán ni ti itàn tí Ísíkíẹ̀lì n rọ̀ lọ nípa ìdájọ̀ lóri ijọ Adventist Ojọ Keje, èyí tí Sister White pe ní Jerusalemu ti Ísíkíẹ̀lì orí kẹsàn-án. Àwọn tí kò gba àmì náà ni a dá léjọ̀, a sì pa run nínú iran orí kẹsàn-án tí tí dé kọkànlá.

Iran 9/11 nínú Ísíkíẹ̀lì n fi àwọn aláìsòótọ̀ hàn gégé bí a ti mú wọn jáde kúrò ní Jerúsálẹ̀mù láti wá jẹ ìdájọ̀, báyii ni ó sì n fi ìyapa ikeyìn hàn fún àwọn tí n jẹwọ̀ pé àwọn ni ijọ̀ ikeyìn tí a sàpẹ̀júwe nínú ìwé Ìfihàn. Àmì “mọ̀kànlá, mọ̀kànlá” jẹ àmì májẹmú tí ẹgbẹ̀rún kan ó lé mérénlélógójì wò sínú rẹ̀ pẹ̀lú Ọlórùn. Nígba tí a bá fi àwọn nọmbà náà kún ara wọn, wọn dúró fún méjilélógún, èyí tí í ẹ̀ idámẹ̀wáá nínú igba méjilélógún, ọkan nínú àwọn àmì isọkan Èdà Ọlórùn pẹ̀lú èdà èniyàn.

Ọdún igba lé lónà ogún tí ó wà láàárín ọdún 677 sí 457 sáájú Kristi so àsọtẹ̀lẹ̀ Dániẹ̀lì ti ojọ̀ ẹgbẹ̀rún méjì àti ọ̀dúnrún pọ̀ mọ̀ àsọtẹ̀lẹ̀ àkókò Mósè ti igba méje. A lè fi púpọ̀ nínú ọdún igba lé lónà ogún náà hàn gégé bí ààmì isẹ̀ ètùtù tí ó bèrẹ̀ nígba tí àwọn àsọtẹ̀lẹ̀ méjèjèjì náà dé pọ̀ ní ọdún 1844. A sì lè gbé púpọ̀ kalẹ̀ nípa ohun tí nọmbà méjilélógún dúró fún ní ti ààmì, gégé bí idámẹ̀wáá ti igba lé lónà ogún, bí ó ti rí pẹ̀lú nọmbà mọ̀kànlá. Ohun tí mo fẹ́ fi hàn níbí ni ìbásepọ̀ tó wà láàárín mọ̀kànlá àti méjilélógún.

A ó tẹ̀sílẹ̀wájú pẹ̀lú àwọn iròyìn wọnyí nínú àpílẹ̀kọ̀ tí ó kàn.